

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЮРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

«Затверджую»

**Декан факультету аграрного
менеджменту**

_____ **Остапчук Д.О.**

«_____» _____ 2020 р.

Розглянуто і схвалено

На засіданні кафедри адміністративного
менеджменту та ЗЕД

Протокол №14 від 17 червня 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ (Мостенська Т.Л.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Митне регулювання/Митна справа»

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань _____ **07 Управління та адміністрування** _____

(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність _____ **073 - Менеджмент** _____

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація _____ **073 "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності"** _____

(назва спеціалізації)

Факультет _____ **аграрного менеджменту** _____

(назва факультету)

Викладач:

доц. Сидоренко С.В.

КИЇВ-2020

Опис навчальної дисципліни
«Митне регулювання/Митна справа»

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	
Спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u> (шифр і назва)	
Спеціалізація	<u>073 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»</u> (шифр і назва)	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	<u>бакалавр</u> (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	<u>30</u>	
Кількість кредитів ECTS	<u>1</u>	
Кількість змістових модулів	<u>2</u>	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ (назва)	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	
Рік підготовки	<u>2020</u>	
Семестр	<u>7</u>	
Лекційні заняття	<u>15</u> год.	
Практичні, семінарські заняття	<u>15</u> год.	
Лабораторні заняття	_____ год.	
Самостійна робота	_____ год.	
Індивідуальні завдання	_____ год.	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	<u>4</u> год.	
самостійної роботи студента –	_____ год.	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Україна визначила свій шлях до світової спільноти. Але одного бажання недостатньо, треба всім вчитись, щоб бути надійним партнером на міжнародних ринках. Безпосередню участь у зовнішньоекономічній діяльності беруть десятки тисяч підприємств, сотні тисяч підприємців та державних службовців. Призначення дисципліни – допомогти оволодіти знаннями зовнішнього ринку, економістів, маркетологів і менеджерів - у вищих навчальних закладах.

Мета: Формування системи теоретичних знань щодо узагальнених правил та зобов'язань, встановлених державами на договірній основі; норм і принципів, що регулюють їх відносини у сфері міждержавного митного співробітництва, а також отримання прикладних вмінь з використання основних міжнародних митних процедур та правил

Завдання курсу: на основі теоретичних положень сформуванати правильне уявлення про сучасні форми міжнародної митної діяльності та особливості виконання норм митного регулювання в міжнародній ринковій діяльності підприємств.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

Для оволодіння дисципліною студенти мають виконати наступні завдання вивчення курсу:

- розуміти сутність і специфіку механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі;
- знати й вміти використовувати нормативну базу з регулювання митної діяльності держав та підприємств;
- оцінювати тенденції, суперечності й доцільність діяльності при визначенні головних напрямків митного регулювання для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;
- розуміти специфіку міжнародного митного регулювання та його особливості;
- знати й вміти використовувати на практиці основні процедури укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів;
- використовуючи одержані знання на практиці, приймати професійні рішення, що відповідають державній економічній політиці та основним положенням міжнародних угод, до яких приєдналася Україна.

вміти:

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

- оперувати нормативними особливостями митного регулювання на міжнародному ринку;
- розуміти методи проведення процедур митного регулювання;
- обчислювати експортні ціни, ціни іноземного ринку;
- знати особливості митного регулювання на конкретних ринках;
- уміти вибудовувати систему комунікацій з державними органами митного контролю на зовнішньому ринку;
- вміти працювати з масивом вторинної інформації.

2. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ МИТНОЇ СПРАВИ І МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

ТЕМА 1. СТАНОВЛЕННЯ МИТНОЇ СПРАВИ НА ЗЕМЛЯХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ В РІЗНІ ІСТОРИЧНІ ПЕРІОДИ І СУЧАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ МИТНОЇ СПРАВИ ТА МИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Поняття митної справи та економічна основа зародження митних стосунків.

Торговельна та митна політика античних часів. Загальна характеристика митної справи за часів Київської Русі. Митна політика у Галицько-Волинському князівстві.

Особливості історичного розвитку митної справи в період входження України до складу інших держав (XIV– середина XVII ст.).

Торговельно-митна діяльність Гетьманської України (середина XVII – перша половина XVIII ст.)

Еволюція організаційної структури митної системи у XVIII – на початку XX ст. в умовах царської Росії

Митна справа в часи УНР та в радянську добу. Становлення митної справи суверенної України.

Визначення та основні засади митної справи в Україні. Правове регулювання митної справи в Україні. Сутність та підходи до трактування митної політики держави

Функції митної політики. Форми реалізації та заходи регулювання митної політики

ТЕМА 2. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Митний тариф. Класифікація мита. Функції мита. Розрахунок рівня номінального, перемінного та дійсного тарифу. Ефективна ставка тарифу. Тарифна ескалація.

Економічна роль тарифів. Вплив імпортного тарифу на споживачів. Складові частини збитків споживачів імпортного товару від уведення тарифу.

Вплив імпортного тарифу на вітчизняних виробників. Позитивні та негативні наслідки для національних виробників після введення імпортного тарифу. Фактичний

рівень захисту внутрішнього ринку при введенні митного тарифу на готові вироби та на комплектуючі.

Прибутки та збитки держави від уведення тарифу. Економічні ефекти імпортного тарифу.

Характеристика оптимального тарифу. Економічне значення тарифної квоти.

Умови, цілі та наслідки введення експортного тарифу.

ТЕМА 3. НЕТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Причини, етапи та основні тенденції нетарифного регулювання.

Визначення сутності нетарифного регулювання.

Загальна характеристика видів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Квотування та ліцензування в системі методів нетарифного регулювання.

Демпінг. Антидемпінгові заходи та субсидування експорту.

Особливості використання інших видів нетарифного регулювання ЗЕД.

ТЕМА 4. МИТНІ РЕЖИМИ

Поняття, мета та види митних режимів.

Характеристика митних режимів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. СУЧАСНЕ МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

ТЕМА 5. УКРАЇНСЬКА КЛАСИФІКАЦІЯ ТОВАРІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. МИТНА ВАРТІСТЬ ТОВАРУ ТА МИТНІ ПЛАТЕЖІ

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності. Гармонізована система опису та кодування товарів. Одиниці виміру та обліку в Українській класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності. Митна експертиза як важлива процедура митного контролю та оформлення.

Поняття митної вартості товару та цілі використання відомостей про митну вартість товарів. Особливості визначення та декларування митної вартості товарів в

контексті митних режимів. Методи визначення митної вартості товарів послідовність та порядок їх застосування.

Порядок декларування митної вартості товарів, шляхом подання декларації митної вартості товарів. Документи, необхідні (обов'язкові) для підтвердження митної вартості товарів.

Порядок здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів та причини коригування митної вартості товарів.

Поняття та види митних платежів. Особи, на яких покладається обов'язок із сплати митних платежів. Поняття та класифікація мита. Особливі види мита.

Об'єкти оподаткування митом, база оподаткування митом та платники мита.

Тарифні пільги (тарифні преференції). Звільнення від оподаткування митом (податкові пільги).

ТЕМА 6. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ

Засоби та способи переміщення товарів. Поняття та види пункту пропуску через митний кордон України. Поняття та види зон митного контролю. Режим зони митного контролю. Поняття та види пункту пропуску через митний кордон України. Поняття та види зон митного контролю. Режим зони митного контролю. Мета створення та функціонування пунктів пропуску та зон митного контролю. Поняття, види, строки та форми митного контролю. Принципи здійснення митного контролю. Принцип «мінімізації» та «вибірковості». Роль автоматизованої системи аналізу та управління ризиками в процесі здійснення митного контролю. Перелік та правовий статус суб'єктів митного контролю.

Сутність та значення документального контролю. Документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю.

Огляд як форма митного контролю, види огляду. Порядок забезпечення ідентифікації товарів, транспортних засобів та інших місць в процесі здійснення митного огляду.

Особистий огляд як виняткова форма митного контролю. Сутність та значення двоканальної системи митного контролю громадян. Сутність, види та значення

документальної перевірки як форми митного контролю. Види перевірок, які здійснюються візуально, із застосуванням інформаційних технологій.

ТЕМА 7. МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ І КРАЇНА ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ.

Співвідношення понять «митні правила», «митний контроль», «митне оформлення», «митні формальності», «митна процедура».

Поняття та мета митного оформлення. Місце і час здійснення митного оформлення. Строки митного оформлення. Поняття, форми та строки декларування. Поняття та види митних декларацій.

Етапи митного оформлення: процедура контролю правильності класифікації, визначення митної вартості, перевірки правильності визначення країни походження та обкладення митними платежами товарів, що переміщуються через митний кордон України.

Підстави та порядок відмови в митному оформленні.

Поняття та мета визначення країни походження товару. Документи, що підтверджують країну походження товару. Товари, повністю вироблені у даній країні. Критерії достатньої переробки товару.

Види сертифікатів про походження товару. Форма, строки та особливі умови застосування сертифікату СТ-1. Сертифікат СТ-2.

Верифікація сертифікатів про походження товару з України.

ТЕМА 8. МИТНА ОЦІНКА ВАРТОСТІ ТОВАРІВ В МІЖНАРОДНИХ МИТНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

Митна оцінка вартості товарів. Кодекс митної вартості 1981 року (чи «Угода про застосування статті УП ГАТТ»). Комітет Світової Організації Торгівлі з митної оцінки товарів і його функції.

Застосування єдиних методів оцінки вартості імпортованих товарів при адвалорном способі числення митного збору.

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	
...		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне заняття №1	2
2	Практичне заняття №2	2
3	Практичне заняття №3	2
4	Практичне заняття №4	2
5	Практичне заняття №5	2
6	Практичне заняття №6	2
7	Практичне заняття №7	2
Разом		14

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	
...		

8. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим навчальним планом	...
	Разом	

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено робочим навчальним планом

10. Методи навчання

Методи навчання, покладені в основу курсу, визначається у наступних напрямках:

- удосконалення організаційного процесу та організаційної культури у сучасних трудових об'єднаннях;
- перехід до гнучких організаційних структур; взаємодії комунікативних та психологічних технологій;

- залежність успіху організації від її здатності до змін, інновативності;
- визнання визначної ролі людини в організації, позиція, активність якої значною мірою визначає ефективність діяльності організації;
- підвищення соціальної відповідальності організацій тощо.

11. Форми контролю

Робочі завдання, презентація, тестовий контроль. Іспит

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль				Рейтинг з навчальної роботи $R_{НР}$	Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$	Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$	Підсумкова атестація (екзамен чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4					
0-100	0-100	0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до «Положення про кредитно-модульну систему навчання в НУБіП України», затвердженого ректором університету 03.04.2009 р., рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})$$

$$R_{НР} = \frac{\dots}{K_{Дис}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

$K_{Дис}$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{Дис} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{ДР}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{\text{штр}}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K_{\text{ЗМ}}^{(1)} = \dots = K_{\text{ЗМ}}^{(n)}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{\text{НР}} = \frac{0,7 \cdot (R_{\text{ЗМ}}^{(1)} + \dots + R_{\text{ЗМ}}^{(n)})}{n} + R_{\text{ДР}} - R_{\text{штр}}.$$

Рейтинг з додаткової роботи $R_{\text{ДР}}$ додається до $R_{\text{НР}}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{\text{штр}}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{\text{НР}}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

2. Згідно із зазначеним Положенням **підготовка і захист курсового проекту (роботи)** оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркових навчальних дисциплін, програми навчальної, виробничої та інших видів практик, підручники і навчальні посібники, інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання, контрольні роботи, текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів

14. Рекомендована література

1. Бирюков П.Н. Международное право. Глава 24, § 5. Международные таможенные соглашения. М., 1998.
2. Борисов К.Г. Международное таможенное право. М., 1997.
3. Владимиров К.Н., Бардачова В.Ю. Митне регулювання: навчальний посібник. - 2-ге вид. - Херсон: Олді-плюс, 2002. - 336 с.
4. Внешнеэкономический толковый словарь. - М.: Инфра, 2000. - 512 с.
5. ГАТТ (Генеральное соглашение по тарифам и торговле). «Конституция мировой торговли» М., 1996.
1. Гребельник О. П. Митна справа / О. П. Гребельник. – К. : Центр учб. літ., 2014, 380 с.
6. Гребельник О.П. Митна справа Підручник. - К: Центр учбової літератури. - 2010. - 472с.
7. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 696 с.
8. Гребельник О.П. Основи митної справи: Навч. посіб. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 600 с.
9. Данильцев А. Международная торговля: инструменты регулирования. - М.: Дел. лит, 2009. - 302 с.
10. Додін Є.В. Експерт та спеціаліст у митній справі України: Навч. посіб. / Одеська національна юридична академія. – О.: Юридична література, 2004. – 72 с. НБУВ: ВА656075.
2. Дубініна А. А. Митна справа: підруч. / А. А. Дубініна, С. В. Сорокіна, О. І. Зельніченко. – К. : Центр учб. літ., 2010. – 320 с.
11. ИНКОТЕРМС. Международные правила толкования торговых терминов. М., 2018.
3. Ківалов С. В. Митна політика України : підручник / С. В. Ківалов, Б. А. Кормич. – Одеса : Юрид. літ., 2002. – 256 с.
4. Крисоватий А. І., С. Д. Герчаківський, О. Б. Дем'янюк та ін. Митна справа: підруч.; за ред. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : ВПЦ «Екон. думка ТНЕУ», 2014. – 540 с.
12. Мартинюк В.П. Фінансові аспекти розбудови митної системи в інтересах економічної безпеки України: монографія / В.П. Мартинюк - К. "Кондор", 2011. - 326 с.
13. Митна справа. За ред. М.Крупки. Видавництво ЛНУ, 2017, 572 ст.
14. Митна справа: навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, О. Ю. Григор'єв та ін., Нац. ун-т «Львів. політехніка». — Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. — 232 с.

15. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти. Монографія / Бережнюк І. Г. - Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2009. - 543 с.
16. Потяев А.И. Контрабанда и борьба с ней. М., 1925.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ОКР Бакалавр напряму підготовки/ спеціальність Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	Кафедра Адміністративного менеджменту та ЗЕД	БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Митне регулювання/Митна справа»	Затверджую Зав. кафедрою
	2017-2018 н.р.		Галушко В.П. 21.07.2018 р.

1. Відкриті запитання

1. Торговельно-митна діяльність Гетьманської України (середина XVII – перша половина XVIII ст.)
2. Вплив імпортного тарифу на вітчизняних виробників.
3. Демпінг і антидемпінгові заходи.
4. Поняття та мета митного оформлення.

2. Тестові завдання

1. Серед економічних функцій митних зборів можна виділити наступні:

1. протекціоністська
2. преференційна
3. зрівняльна
4. компенсаційна

2. Економічні наслідки встановлення квот на імпорт:

1. частина попиту виявляється незадоволеною
2. призводить до росту внутрішньої ціни
3. стимулює ріст вітчизняного виробництва
4. Запобігає розвитку конкурентних змов

3. Введення добровільних експортних обмежень :

1. збільшує добробут країни-імпортера;
2. вигідніше країні-імпортерів, ніж використання імпортової квоти;
3. може принести вигоду країні-експортерів;
4. приносить вигоду як країні-імпортерів, так і країні — експортерів

4. Найбільш пільговими є митні збори: :

1. конвенційні
2. мінімальні
3. генеральні
4. преференційні

5. Основними митними режимами є:

1. митний склад
2. міжнародний митний транзит
3. експорт
4. випуск для внутрішнього споживання

6. Тимчасове вивезення допускається за умови:

1. тимчасово вивозяться товари можуть бути ідентифіковані митним органом при їх зворотному ввезенні (реімпорті);

2. відбулося забезпечення сплати митних платежів;
3. відбулося повернення або звільнення від сплати ПДВ;
4. сплачені вивізні митні збори;

7. Переробка на митній території допускається:

1. за умови попереднього узгодження з митним органом про приміщенні товарів під зазначений митний режим при наявності дозволу компетентного органу;
2. при наявності дозволу державного органу виконавчої влади, уповноваженого в галузі митної справи, виданого за встановленою формою;
3. при наявності дозволу митного органу, розташованого в регіоні діяльності зацікавленої особи і виданого за встановленою формою;
4. при наявності дозволу галузевої асоціації, філіал котрої розташований в регіоні діяльності зацікавленої особи і виданого за встановленою формою.

8. Що належить до митної території України?

1. Територія, що становить єдину митну територію, у межах якої Україна має виняткову юрисдикцію щодо митної справи.
2. Територія, яка межує з іншими державами.
3. Територія, де розташовані контрольно-пропускні пункти митниці.
4. Територія, яка входить до ЗВТ з іншими країнами.

9. Назвіть функцію митниці, яка домінує на сучасному етапі розвитку митної системи України:

1. Фіскальна.
2. Регулятор товарообігу.
3. Правова.
4. Організаційна.

10. В якій моделі митної політики застосовується високий рівень митного оподаткування та жорстка система митного контролю і митного оформлення?

1. Протекціонізм.
2. Волонтаризм.
2. Градуалізм.
3. Вільна торгівля.

3. Задача:

Вибирається окремо.